

Bijlage 3

Servaaspoterne

De vesting Maastricht had een aantal grote stadspoorten, zoals de Brusselse Poort, de Tongersepoort en de Boschpoort. Deze poorten lagen op de uitvalswegen van de stad, en waren groot genoeg om met kar en paard door te gaan. De stad had echter ook veel kleine poortjes, die in tijden van belegering snel dichtgemetseld konden worden, of die juist als 'geheime poort' dienst konden doen om een tegenaanval uit te voeren. Eén van deze poortjes, officieel 'poterne' genoemd, liep door het Servaasbolwerk en heette de Servaaspoterne.

1 De Tongersepoort, met links de toren Merkat en het Servaasbolwerk, ca. 1860

De Servaaspoterne lag iets ten noorden van de toren Merkat, ongeveer op de plek van de nu nog geprojecteerde straat. Volgens een oude legende heeft St. Servaas zelf nog door deze poterne gewandeld toen hij met zijn relieken uit Tongeren kwam.

Waarschijnlijk in 1672 werd de Servaaspoterne dichtgemetseld. Het Nederlandse garnizoen was bang dat Lodewijk XIV de stad zou belegeren en dat de poterne een zwakke plek in de verdediging zou kunnen zijn. Overigens heeft dat niet veel geholpen, want Maastricht werd in 1673 in amper 13 dagen tijd ingenomen! Tijdens dit beleg stierf de graaf d'Artagnan.

De naam Servaaspoterne sluit qua thema aan bij de straten in de directe omgeving, die eveneens zijn vernoemd naar de vestingwerken waarop ze zijn gebouwd.